
Een filosofisch kader voor hindoe geestelijke verzorging

Hindoe geestelijke verzorging is in ontwikkeling, daarin is Rawie Sewnath het eens met Bikram Lalbahadoersing, die in TGV 78 schreef over hindoe geestelijke verzorging. Over de route naar verdere professionalisering verschillen de auteurs van inzicht. Sewnath pleit voor de professionaliseringsroute van de VGVZ.

Rawie Sewnath

HINDOE GEESTELIJKE VERZORGING is in ontwikkeling'. Met de eerste zin van het artikel van Lalbahadoersing in TGV 78 ben ik het volledig eens. Met de feitelijke onjuistheden, het ontbreken van bronnen en een belangrijk gedeelte van de voorgestane professionaliseringsroute ben ik het oneens. Hiermee verwoord ik ook direct mijn zorg over de ontwikkeling van hindoe geestelijke verzorging, die een zwakke schakel vormt als het gaat om geestelijke verzorging in zijn algemeenheid. Voor een vakgebied in ontwikkeling, zoals hindoe geestelijke verzorging, is het van groot belang dat publicaties (theorie) én praxis (praktijk) op een gedegen en betrouwbare wijze (valide) worden opgetuigd. Hiermee uit ik kritiek op de auteur en nodig ik de redactie van TGV uit om alerter te zijn op ontbrekende of onjuiste bronvermelding.

In dit artikel beperk ik me tot een beknopte uiteenzetting van mijn visie op een professionele invulling van hindoe geestelijke verzorging. In de hindoe gemeenschap in Nederland wordt vaak for-

se kritiek geuit op het kennisniveau van de voornamelijk ritualistisch georiënteerde pandits. De trend is dat veelal pandits als hindoe geestelijk verzorger intramuraal werkzaam zijn, zonder dat zij een initiële opleiding tot hindoe geestelijk verzorger en/of de professionaliseringsroute van de VGVZ hebben gevolgd. Het is mijns inziens moreel en ethisch onverantwoord om hindoes geestelijke verzorging te bieden door pandits die onvoldoende geschoold, niet bekwaam en soms zelfs ook nog onbevoegd zijn.

Lalbahadoersing lijkt hetzelfde voor ogen te hebben met zijn pleidooi voor een omvorming van de wat primitieve, onvoldoende doordachte ritualistische panditpraktijk in de hindoe gemeenschap, naar kwalitatief hoogwaardige intramurale hindoe geestelijke verzorging. Aan zijn pleidooi ontbreekt mijns inziens een basis, waardoor de boodschap niet overkomt. Met basis bedoel ik een inhoudelijke uiteenzetting over basale opleiding, kennis, professionalisering, Klinisch Pastorale Vorming, supervisie, geestelijke zorg in organisaties

(oftewel de professionaliseringroute van de VGVZ) en kwaliteitsbewaking door de SKGV.

De masteropleiding die een aanloop vormt naar de ambtsopleiding tot hindoe geestelijk verzorger aan de VU wordt wel genoemd in het artikel. Er wordt nog maar heel beperkt gebruik van gemaakt, het aantal studenten is op dit moment vier. Overigens is deze opleiding geen opleiding tot hindoe geestelijke, maar tot religiewetenschapper (Theology and Religious Studies) en vormt Spiritual Care één van de specialisaties. Na het afronden ervan ben je nog geen hindoe geestelijke.

Genoemde basis is een beproefde weg van professionaliseren, maar Lalbahadoersing kiest ervoor om voort te borduren op een eigen filosofisch kader voor hindoe geestelijke verzorging (Justitie, filosofisch kader hindoe geestelijke verzorging, 2011). Ik ben niet tegen een eigen kader, ik acht het wel onvoldoende. In dat filosofische kader ontbreken zingevingcomponenten en wordt op dogmatische wijze invulling gegeven aan het fundament van het hindoeïsme, te weten: dharma. Dharma dient als uitgangspunt voor het verichten van zuivere karma. Zonder kennis van de dharma leiden gedachten, woorden en daden tot negatieve karma. Hindoe geestelijke verzorging kan, volgens dit filosofisch kader, alleen dán zinvol zijn als het geschoeid is op de leest van dharma (het natuurlijk goede). De tien kenmerken van dharma uit het filosofisch kader – voor de beeldvorming kun je hier de tien geboden uit het christendom naast zetten – vormen mijns inziens geen goede basis voor hindoe geestelijke verzorging. Binnen de kaders van existentiële vraagstukken zijn de kenmerken praktisch niet toepasbaar. De opsomming heeft een sterk agogisch karakter, waardoor de indruk wordt gewekt dat de primaire taak van een intramuraal werkende hindoe geestelijk verzorger het verkondigen van moraal en ethiek aan de gesprekspartner is.

Dus nogmaals, en dan in andere woorden, de hindoe 'way of life' (spiritualiteit) zoals Lalbahadoersing deze noemt, kán op filosofische leest zijn geschoeid maar als het gaat om geestelijke verzorging zou het vooral om de *dharmische* (theologische) benadering moeten gaan. Dit laatste mis ik bij Lalbahadoersing. Ook over de sterk levende behoefte binnen de hindoe gemeenschap aan

counselingsvaardigheden bij pandits (zie o.a. de enquête op hindoedharma.nl) lees ik niets terug. De moeilijkheid zit mijns inziens dan ook met name in de gekozen route. Zonder de professionaliseringsroute van de VGVZ wordt de gebrekkige kwaliteit van ritualistische, verkondigende 'catechese' van pandits omgebouwd tot een surrogaat van kwalitatief hoogwaardige intramurale hindoe geestelijke verzorging.

Ten slotte een opmerking over de veel gebruikte betiteling pandit. Oorspronkelijk betekent *pandit*: geleerde of specialist. Juist daarom is *pandit* een zeer gebrekkig en structureel verkeerd gebruikt synoniem van hindoe geestelijk verzorger. De studenten aan de VU buigen zich momenteel over een passende benaming in het kader van een nog te ontwerpen beroepsprofiel. Mijns inziens zou ook de VGVZ/SKGV hier een rol in moeten spelen teneinde het onderscheid duidelijk te maken tussen de vaak niet-opgeleide (niet bevoegde en bekwame) pandit en de geschoolde hindoe geestelijk verzorger. Een goede manier waarop de kwaliteit van hindoe geestelijke verzorging nu en in de toekomst geborgd kan zijn, is een intensieve samenwerking tussen de VGVZ/SKGV met de hindoe zendende instantie en/of de Kring Hindoe Geestelijken, die garant hoort te staan voor de kwaliteit van potentiële hindoe geestelijk verzorgers. Een pandit-accreditatie door de Hindoe Raad is echter nog tot stand gekomen. Dat is van belang om het vaak ook negatieve imago van pandits weg te nemen. Zie hiervoor bijvoorbeeld een bericht op een onder hindoes veelvuldig geraadpleegde website (www.hindoedharma.nl/cultuur/actualiteiten/wees-alert-op-pandit-a-s) waar 400 hindoes hun mening hebben gegeven over o.a. het kennisniveau van pandits.

Rawie Sewnath is geestelijk verzorger met hindoe identiteit, lid van de hindoe sector van de VGVZ (eenmanspositie) en de SKGV, en voorzitter van de Kring Hindoe Geestelijken. Volgde in 2010 Klinisch Pastorale Vorming en studeert nu Theology and Religious Studies met specialisatie Spiritual Care aan de VU. Was in de afgelopen tien jaar werkzaam bij het Flevoziekenhuis in Almere, op oproepbasis bij andere zorginstellingen en van 2002 tot 2009 als freelance hindoe geestelijk verzorger voor de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) van het ministerie van Justitie.